

38 Maavoimien taistelutapa ja taktiikka

Äänitteen kesto: 41 min

Litterointimerkinnät

Kysyjä	Marko Palokangas
Vastaaja	Sami Koverola
sa-	sana jää kesken
(sana)	epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[musiikkia]

Kuuntelet maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

Marko Palokangas: Tervetuloa kuuntelemaan Sotataidon ytimessä -podcastia. Käsillä on sarja, jonka kantavana teemana on sodankäynnin laaja-alaisuus.

Minä olen sotilasprofessori Marko Palokangas ja tällä kertaa kanssani on keskustelemassa Sotataidon laitoksen täydennyskoulutus opetusryhmän johtaja everstiluutnantti Sami Koverola, tervetuloa Sami.

Sami Koverola: Kiitos paljon, oli mukava tulla.

Marko Palokangas: Tänään keskustelemme suomalaisen operaatiotaidon ja taktiikan yhdestä osa-alueesta eli maavoimien taistelutavasta, sen kehityksestä, kehittämisestä ja erityispiirteistä. Miten maavoimat taistelee ja miten taistelutapaa koulutetaan asevelvollisille. Mitä erityispiirteitä suomalaiseen taistelutapaan liittyy? Entä onko meneillään oleva sota Ukrainassa aiheuttanut havaintojen perusteella tarvetta kenties hienosäätää maavoimien taistelutapaa? Muun muassa näihin teemoihin ja kysymyksiin pureudumme tässä podcastissa.

No Sami aloitetaanpa tämmösellä helpolla kysymyksellä. Mennään niin sanotusti suoraan syvään päätyyn. Meidän kuulijat varmasti pohtii sanaa taistelutapa. Miten sä kuvailisit mitä tarkoittaa taistelutapa?

Sami Koverola: Taistelutapa käsittää sen, miten joukot on koulutettu. Se tarkoittaa sitä, että miten me käsittelemme taktisia ja operaatiotaidollisia asioita ja

näkemyksiä. Ja meidänkin Puolustusvoimien kehityksessä niin meillä on ollut erilaisia tapoja taistella, johon tietysti vaikuttaa paitsi kalusto, joukkojen määrä, tietyt alueet tai alueitten erityispiirteet. Ja näistä kaikista muodostuu sitten se tapa millä halutaan taistella, miten halutaan taistella.

Marko Palokangas: Ja tietysti taistelutapa, aivan kuten taktiikka ja operaatio tähtää siihen, että se olisi mahdollisimman tehokas ja hyvä, jolla pystytään se vihollinen vähintäänkin lamauttamaan, tuhoamaan tai hallitsemaan niin, että se olisi parempi se taistelutapa kuin vastustajalla.

Sami Koverola: Juuri näin. Ja paitsi tietysti mikä on keskiössä se vaikuttaminen vastustajaan, mutta sitten myöskin omien joukkojen tehokas ja taloudellinen käyttö. Eli vastustajaan voidaan vaikuttaa voimakkaastikin, mutta jos ei oteta huomioon sitä, että myöskin omien joukkojen taloudellinen käyttö on vähintäänkin suotavaa, ellei jopa ratkaisevaa siitä, että taisteluita kyetään käymään esimerkiksi pitkäkestoisesti.

Marko Palokangas: Juuri näin. Ja nyt vielä, kun vähän syventyy. Jos mennään vaikka urheilun pariin. Otetaan vertaus sieltä, niin kaksi nyrkkeilijää menee urheilukehään, molemmilla on oma tapa nyrkkeillä eli taistella. Heitä on koulutettu siihen molempia ja varmaan se nyrkkeilijä itsekin miettii koko ajan, et miten vastustaja toimii ja miten minä toimin. Sieltä saattaa ringin ulkopuolelta huutaa valmentaja eli johtaa myöskin sitä taistelua. Eli siihen se nivoutuu kaikki johtaminen, suorituskykyjen käyttö, taktiikka, operaatiotaito, tieto vastustajasta. Olosuhteet nivoutuu tavallaan taistelutavassa toimivaksi kokonaisuudeksi.

Sami Koverola: Kyllä juuri näin. Ja tuo oli hyvä vertaus tuo nyrkkeilykehävertaus. Eli jos nyrkkeilijä esim. taistelisi tavalla eli nyrkkeilisi tavalla, missä hän vaan koko ajan käy päälle. Niin se voi johtaa joissakin tapauksissa hyväänkin lopputulokseen, mutta yleensä, jos me seurataan, vaikka nyrkkeilyottelua, niin jokainen hyväkin nyrkkeilijä, niin se välillä väistää. Välillä väistää, se välillä suojaa itseään ja sitten taas, kun on oikea hetki, oikea tilanne, niin sitten taas vaikuttaa eli iskee vastustajaa.

Marko Palokangas: No juuri näin. Tuo oli hyvä, kun sanoit tuossa alussa, että Puolustusvoimilla on ollut eri aikoina erilaisia taistelutapoja. Tuossa toki ne seuraa sitä sodankuvan ja taistelun kuvan muutosta. Eli pyritään sillä taistelutavan kehittämällä vastaamaan siihen vallitsevaan taistelun ja sodan kuvaan. Eikö näin?

Sami Koverola: Juuri näin, juuri näin. Ja totta kai taistelukenttä kehittyy koko ajan kaluston suhteen, ja tietotekniset ratkaisut luo aina uutta kuvaa siihen taistelukenttään. Ja niin kun tuossa aikaisemmin mainitsin, niin yksi iso tekijä on henkilöstöresurssit, miksei kalustoresurssitkin ihan siinä samassa. Mutta näillä on suuri vaikutus aina siihen, että miten kyetään tai miten halutaan taistella. Tässä tulee esimerkiksi kustannuskysymykset monta kertaa esille. Eli kun aseteknologia

kehittyä, niin samalla valitettavasti hintalappu kasvaa, ja se saattaa monesti kasvaa potenssiin jotakin, kun verrataan jopa vuosikymmeniä toisiinsa. Ja jostakin sitten toisaalta taas sitten, kun aseteknologia kehittyy, niin niitten vaikutukset ovat laajalaisemmat kuin esimerkiksi vanhemmalla kalustolla. Jolloin tarvitaanko enää sitten taas niin paljon joukkoja tai niin paljon aseita, kun aikaisemmin saman tehtävän tai asian ratkaisemiseksi. Näillä on vaikutusta siihen.

Marko Palokangas: Tämä oli erinomainen johdatus siihen, että nyt kun tarkastellaan ihan puhtaasti meidän kansallista maavoimien nykyistä taistelutapaa, niin toki siinä on paljon perintöä ja oppia historiasta ja on käyty jopa välissä pari sotaakin, talvi- ja jatkosota, josta on opittu ja viety niitä oppeja. Sit on ollu pitkä rauhanjakso, missä ei ole sodittu eikä onneks vielä kukaan suomalaiset sotilaat joudu sotimaan. Mutta me näemme tällä hetkellä Venäjän hyökkäyssodan Ukrainassa, et toki siitä saamme paljon havaintoja, et miten siellä taistellaan.

Tuota tiedän, koska olemme olleet aikanaan samassa huoneessa tutkimassa tätä maavoimien taistelutapaa. Silloin sitä kutsuttiin Maavoimien taistelutapa 2015, tutkittiin ja kehitettiin. Ja kyllä voin sanoa, että sinun kanssa vietettiin kyllä pitkiä päiviä, joskus vähän iltojakin pähkiessä, että miten tuota maavoimien pitäisi taistella.

Onko sinulla semmosta henkilökohtaista kokemusta tai näkemystä, että tuota kun taistelutapaa kehitetään noin yleisellä tasolla ja nyt erityisesti maavoimien taistelutapaa, niin mitkä on ne keskeiset tekijät, mitä siinä tutkimisessa ja kehittämisessä pitäisi ottaa huomioon?

Sami Koverola: Kyllä se on tietysti aina positiivista. Tämähän oli varsin laaja tutkimus. Uskoisin vahvasti, että näin laajaa taistelutavan tutkimusta mitä Maavoimien taistelu 2015 oli ja on edelleenkin voi sanoa käynnissä, niin ei ole sitten sotien jälkeen tehty ja toteutettu.

Se, mikä oli tietysti hyvä asia tai sanotaan helpotti sitä tutkimuksen tekemistä ja asian kehittämistä oli se, että tietyt reunaehdot oli ylemmältä tasolta annettu. Tietysti monta kertaa ne reunaehdot on esimerkiksi joukkojen määrä, tulevaisuuden joukkojen määrä tai nykyiset joukkojen määrät. Edelleen tietysti kalusto näyttelee ratkaisevaa roolia. Ja näitten sitten yhteen nivouttaminen, eli jos ei pitkään aikaan kehitetä tai tutkita ja kuitenkin joukkorakenteessa tapahtuu muutoksia tai kalustoissa tapahtuu muutoksia, niin se ei välttämättä johda parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen. Eli välillä täytyy kaikilla tasoilla aina pysähtyä miettimään, että mitä kaikkea meillä onkaan ja miten ne uudelleen yhteensovitetaan ja nivoutetaan. Ja tämä oli mun mielestä se maavoimien taistelun ratkaiseva niin kun syy lähteä tätä asiaa pohtimaan. Ja siitä se oikeastaan minun mielestä lähti koko maavoimien taistelun kehittäminen.

Marko Palokangas: Näin sotilasprofessorina on ilo sanoa, että ainakin siinä projektissa niin tutkimus näytteli tosi isoa roolia, koska sitä tehtiin jo 2000-luvun alusta aina sinne vuoteen 2012–13, kunnes vasta sitten lähdettiin jalkauttamaan sitä.

Sami Koverola: Kyllä vain. Se tutkimus korostuu tässä todella isosti. Eli silloin heti alkuun jo kaikki me, jotka olimme tässä tutkimusprojektissa vahvasti mukana, niin totesimme paitsi toisillemme ja saimme maavoimien suunnittelustakin ohjeistusta sille, että tämä todella kaikki mitä tulemme kirjoittamaan asiasta tai julkituomaan asiasta, niin se pitää perustua faktapohjalle ja vankan tutkimuksen pohjalle.

Eli kyllähän meillä kaikilla niin sotilailla kun siviileilläkin on oma mielipiteemme aina siitä, miten jokin asia pitäisi tehdä. Mutta haluttiin välttää sitä, että tässä niin kun, että tämä olisi niin sanotusti minusta tuntuu asioita. Ja niitä pyrittiin välttämään vaan, että kaikki mitä siitä asiasta on kirjoitettu ja ohjesääntöjä julkaistu, niin perustuu vahvaan tutkimukseen, jotka sitten vielä ne tutkimukset on monistettu moneen kertaan. Ja siltä osin, niin minä olen ainakin varsin tyytyväinen siihen lopputulokseen mitä sillä tutkimuksella saatiin.

Marko Palokangas: Tutkimus on käytännössä lopputulokseltaan teoria. Miten teoria viedään käytäntöön ja ennen kun sitä lähdetään kouluttamaan, niin sehän täytyy myös testata. Ja nyt tähän liittyy se, että myös maavoimien taistelua sitä testattiin simulaatio-olosuhteissa, mut myöskin järjestettiin aika mittavia kokeiluharjoituksia.

Sami Koverola: Jo vain. Suurinhan kokeiluharjoitus ja jälleen käsittääkseni sellaista kokeiluharjoitusta niin kun kokeiluharjoituksen nimellä, kun Trombi 13, niin ei ollut aikaisemmin järjestetty eikä sen jälkeenkään ole. Koska siinä ihan päätettiin maavoimien tuella ja syvällä siunauksella, että nimenomaan se kantoi nimeä kokeiluharjoitus. Eli siinä annettiin mahdollisuus testata erilaisia asioita eikä niinkään testattu senhetkistä meidän jo olemassa olevaa osaamista. Trombi 13 ajoittui siihen kokonaisuudessaan tähän Maavoimien taistelu 2015 tutkimuksen kovin aikaiseen vaiheeseen. Ja senpä takia esimerkiksi henkilökunta, jotka osallistui Trombi 13 harjoitukseen, niin valtaosa ei vielä tiennyt asiasta juuri mitään. Samoin varusmiehet ei ollut koulutettu Maavoimien taistelu 15:ta mukaiseen tapaan taistella. Ja sen takia niin voi sanoa, että moni asia näyttäytyy menevän siinä Trombi 13 harjoituksissa kovastikin pieleen.

Marko Palokangas: Mut siitä saatiin hyvää kokemusta.

Sami Koverola: Juuri nimenomaan. Ja silloinhan kokeiluharjoitukset on parhaimmillaan, mitä enemmän asioita nähdään, ettei se näin toimi, ja se pitää tehdä toisella tavalla, niin se antaa sille tutkimukselle paljon enemmän kuin se, että nyökytellään tyytyväisenä, että kaikki meni niin kun pitikin. Mutta itse asiassa Trombi 13 harjoituksesta saadut havainnot todistivat sen, että tuollaisella alueella, tuollaista vastustajaa vastaan, niin ei voida taistella niin kun olimme taistelleet

aikaisemmin. Eli se entistä enemmän sysäsi meidät siihen jatkamaan tutkimusta. Toinen sitten missä Maavoimien taistelu 15:tä myöskin tutkittiin, mutta se ei ollut tutkimusharjoitus. Eli siinä niin kun tutkimus oli vahvasti sivuroolissa, toki isolla pieteetillä, mutta siinä (ei) (-) [12:59] menny tutkimuksen ehdoilla oli sitten Wihuri-harjoitus vuonna 2015. Ja siitä saimme myöskin hyviä havaintoja tässä vaiheessa. Jo osa henkilöstöstä ja henkilökunnasta oli koulutettu tapaan taistella. Jalkauttamisen osalta.

Marko Palokangas: Niin mä olisin ottanu oikeestaan [naurahdus] kiinni tästä. Kun nää kaks harjotusta, kokeiluharjoitukset oli sen teorian testaamista nyt 13, siis 2013 Trombi ja 2015 Wihuri. Nythän siihen väliin ajoittuu myöskin jännä tapahtuma maailmassa, eli Venäjä valtaa Krimin niemimaan. Mennään siihen kohta. Mutta siinä välissä on myös täytynyt jalkauttaa näitä kokemuksia ja havaintoja siitä tutkimuksesta. Henkilökunta ensin, sitten mejän asevelvolliset. Ja tiedän, että olit mukana myös tässä jalkauttamisprosessissa, niin kerro muutama havainto siitä.

Sami Koverola: Joo. Se oli todella, todella mielenkiintosta ja mukavaa aikaa. Koska mietimme tietysti tätä maavoimien taistelu 15:tä kehitettäessä sitä asiaa, että miten me saamme parhaimmalla ja nopeimmalla tavalla jalkautettua tätä asiaa henkilökunnalle. Ja hyvin tietysti siinä alussa jo, kun tätä keskustelua käytiin, niin totesimme, että jos lähdemme puhtaasti meidän koulutusjärjestelmän kautta sitä asiaa eteenpäin viemään, niin se vie vuosia, jopa kymmeniä vuosia ennen, kun asia olisi jalkautettu henkilökunnalle. Ja totesimme, että se on nyt tässä tapauksessa liian hidas keino.

Ja siksi järjestettiin vuonna 2014, niin kutsuimme sitä itse roadshowksi ja lähdimme kiertämään joukko-osastot koko valtakunnassa. Ja se kesti useita viikkoja, koska siellä järjestettiin aina kyseisessä joukko-osastoissa kahden tai kolmen päivän koulutustilaisuuksia, missä oli laaja joukko henkilökuntaa. Ja siinä ensimmäisessä roadshowssa, niin käsiteltiin puolustus. Ja sitten Wihuri-harjoituksen jälkeen teimme sitten samanlaisen roadshown, jossa sitten teemana oli hyökkäys. Ja nää oli erittäin, erittäin hyviä tilaisuuksia, jossa varsin laaja henkilökunnan joukko saatiin todella nopeasti koulutettua ja sisäistettyä tähän asiaan. Ja luonnollisesti nämä kummatkin roadshowt alkoi ensiksi esimerkiksi Maanpuolustuskorkeakoululta, jolta saatiin heti opettajat mukaan tähän Maavoimien taistelu 15:een.

Marko Palokangas: No hei Sami, me tiedetään molemmat, että muutos aiheuttaa aina vastarintaa [naurahdus]. Ja etenkin muutosvastarintaa. Oliko havaittavissa sitä, että oli vaikea luopua siitä silloisesta nykyisestä taistelutavasta lähteä ottamaan adaptoimaan tavallaan uusia oppeja käyttöön, oliko tämmöistä havaittavissa?

Sami Koverola: Kyllä tätä oli havaittavissa. Ja nyt pystyn sen sanomaan, koska itsekin edustan jo vanhempaa sukupolvea tässä upseerin uralla. Mutta ja tätäkin osasimme vähän aavistella, että se suurin vastarinta ei löydykään sieltä nuorista ja kriittisistä, yleensä kriittisistä ihmisistä, vaan kyllä se vastustus ennen kaikkea osui

sinne yläpäähän meillä. Eli on vaikea tietysti luopua siihen mihin on itse aikaisemmin uskonut ja minkälaisen koulutuksen on saanut. Ja voi olla haastavaa jopa asennoitua siihen, että vieläkö tässä iässä pitää jotakin uutta opetella. Mutta ei sekään vastustus nyt ylivoimaista missään vaiheessa ollut. Eli kyllä kaikki oli ja löysivät hyviä puolia. Yleensä nämä pahimmat vastarannan kiiskit, niin heille kyllä riitti myöskin se, että kun kysyy, että jos ei näin taistella, niin miten sitten taisteltaisi. Ja osaamme monta kertaa kritisoida jotakin asiaa, mutta kun sitten pitäisi itse tuoda se oikeampi ratkaisu, niin siinä vaiheessa yleensä moni hiljenee.

Marko Palokangas: Just näin. Tää on ihan tuttua kodeistakin [naurahdus]. Ja viittasit tähän, että nuorempi sukupolvi otti tietysti helpommin vastaan sen uuden. Se oli jotain innostavaa, motivoivaa. Ja näinhän se menee, että meidän lapset välillä kertoo, että isi hei ei näin vaan näin. [naurahdus] Ja tää on ihan arkea.

Tuota mennään vähän siihen taistelutavan ytimeen enemmän sisälle. Siinä oli jonkinlaisia ehkä fundamentaalisia muutoksia siihen vanhaan tapaan. Siellä oli, otan muutaman iskusanan. Hajautettu taistelu, kumulatiivisten tappioiden tuottaminen viholliselle, taistelutilan eli taistelukentän ja olosuhteiden valmistelu, johtajien roolin korostuminen, eli pienemmissä ryhmissä taistelutehtävä taktiikka. Mitä sulle tulee näistä silloin kehittämisvaiheesta mieleen noin niin kun ylipäätään? Oliko ne jotain täysin mullistavaa uutta, vai itse asiassa olivatko ne jotain mitkä me oltiin jo aikaisemmin todettu hyviksi ja niitä lähdettiin vaan tehostamaan?

Sami Koverola: Joo. Tuskin oikeastaan voi sanoa että, olisi mitään niin kun ruutia keksitty uudestaan. Eli kyllä näitä niin kun näitä elementtejä on käytetty, jos puhutaan vaikka hajautetussa taistelussa, mikä tarkoittaa siis sitä, että meillä joukot toimivat laajalla alueella pienemmissä ryhmissä, mutta kuitenkin kykenevät tarvittaessa voiman keskittämiseen. Niin onhan sitä käytetty meillä jo ammoisista ajoista esimerkiksi sissitoiminnassa hyväksi. Eli se on ollut olemassa.

Tehtävätaktiikka millä tarkoitetaan sitä, että annetaan alaisille johtajille esimerkiksi pataljoonan komentaja antaa komppanian päällikölle niin selkeästi tehtävän. Ja kertoo mitä sillä tehtävällä halutaan saada aikaiseksi.

Marko Palokangas: Ja resurssit.

Sami Koverola: Ja resurssit tietysti siihen liittyen. Jonka jälkeen komppanian päällikkö itse voi itsenäisesti päättää miten hän sen tehtävänsä toteuttaa. Ja vaikkei välitöntä johtosuhdetta olisikaan pataljoonan komentajaan, niin hän kykenee sitä tehtävää jatkamaan niin kauan, kun se on tarpeellista. Ja edelleen siitä alaspäin aina joukkueenjohtajaan jopa ryhmänjohtajaan saakka. Tämäkin on suomalaisessa johtamissotilaskulttuurissa ollut aina olemassa, mutta ehkä sitä vielä nyt haluttiin painottaa ja laajentaa, eli annetaan vastuuta alaisille johtajille sen tehtävän toteuttamisessa. Eli kyllä nää perusfundamentit on varmaan kaikkinsa ollut koko ajan olemassa.

Se ehkä minkä sanoisin, että oli ehkä sellaista tavallaan mullistavaa tai uudelleen ajateltavaa oli se, että mitä vastaan me halutaan taistella. Eli jos me ajatellaan, et monta kertaa ajatellaan sitä, että kun sotajoukko kohtaa, niin siellä tulee vahvat vaikkapa panssarijoukot vastustajalta vastaan ja me kohtaamme vahvalla puolustavalla onko sitten panssarijoukkoa tai panssarintorjuntaa tai tykistöä mitä tahansa ja siinä niin kun kova vastaa kovan.

Marko Palokangas: Eli kun puhutaan ihan puhtaasti kohtaamistaistelusta.

Sami Koverola: Kyllä. Mutta, että esimerkiksi hyökkääjä kohtaa puolustajan, niin taistellaan aina kova kovaa vastaan. Ja tää tämän oli meillä myöskin vallalla niin kun ennen tätä maavoimien taistelua hyvin vahvasti. Ja nyt sitten taas niin kun tässä maavoimien taistelussa lähdetään siitä ajattelumallista, että pyritään vaikuttamaan niihin vastustajan kriittisiin kohteisiin.

Eli sieltä, kun pystytään vaikuttamaan vastustajan komentopaikkoihin, epäsuoran tulen yksiköihin, logistiikkaan eli huoltoon, niin vaikka sillä olisi kuinka kova kärki, niin jos se menettää johtamisyhteydet ja johtamisen, jos se menettää epäsuoran tulen tuen tai se menettää logistisen eli huollon avun, niin se kovakin kärki pysähtyy, vaikka sieltä ei olisi ammuttu yhtään panssarivaunua.

Marko Palokangas: Eli suomeksi siis tämä kaikki tarkoittaa sitä, että hyökkääjä on pystyttävä sitomaan taisteluun koko sen hyökkäyssyvyydessä, jolloin estetään sen lisävoimien keskittäminen varsinaiselle murtoalueelle.

Sami Koverola: Juuri näin.

Marko Palokangas: Mahdollisimman aikaisessa vaiheessa vaikutetaan siihen viholliseen koko syvyydessä.

Sami Koverola: Kyllä.

Marko Palokangas: Ja tässä tullaan siihen hajautetun taistelun malliin. Eli siellä on hajautettuja pataljoonia, jotka alkaa sen kuluttamisen, hidastamisen, tappioiden tuottamisen jo ennen kuin se varsinainen kova kärki kohtaa sen meidän keskeisen puolustusaseman.

Sami Koverola:

Juuri näin, juuri näin. Ja tässä tullaan myöskin sitten se, että vastualueet, esimerkiksi taisteluosastojen vastualueethan kasvoivat merkittävästi. Ja taisteluosastollahan tarkoitetaan siis voisi sanoa pataljoonaa, joka on vahvennettu tykistön tai epäsuoran tulen yksiköllä. Ja näin saadaan taisteluosastoja. Taisteluosastojen alueet kasvoivat merkittävästi siitä mitä meillä on aiemmin ollut.

Ja tässä taas ideana oli se, että kun meidän taisteluosasto kohtaa vahvankin vihollisen, jopa vihollisen, joka pystyisi lyömään sen taisteluosaston noin vahvuutensa ja tulivoimansa puolesta. Niin se taisteluosasto ei poistu omalta alueeltaan, vaan se väistää. Sillä on lupa väistää, sillä on mahdollisuus väistää, eli se väistää sitä vastustajaa eli nimenomaan sitä kovaa kärkeä. Ja näin ollen se päästää sitä vastustajaa entistä enemmän sinne syvyyteen ja se on itsestään selvää, että kun vastustaja etenee sinne syvyyteen, niin sen pituus kasvaa, sen huoltoresurssit vaativat enemmän panostusta, epäsuoran tulen yksiköitten ryhmittämistä joudutaan tekemään uudestaan niin poispäin. Jolloin sillä joukolla on jälleen hyvä kyky ja mahdollisuus vaikuttaa nimenomaan niihin kriittisiin kohteisiin.

Marko Palokangas: Ja avainasemassahan tässä on se jatkuva taistelukosketuksen ylläpitäminen. Eli se väistäminen ei tarkoita sitä, että ikään kuin mennä piiloon ja sitten voi tulla uudestaan, vaan pidetään koko ajan taistelukosketus siten, että se vihollinen joutuu oikeasti hajauttamaan myöskin sitä voimaa.

Sami Koverola: Ehdottomasti näin. Eli siinä tulee vastustajan johtajille eittämättä eteen se tilanne, että mihin he suuntaavat omat resurssinsa. Jos heillä on tehtävä mennä eteenpäin, mutta koko ajan heitä moukaroidaan sivulta ja takaa ja edestä, niin mihin he keskittävät ne omat resurssit. Ja aivan oikein, kuten sanoit, että missään nimessä, niin ei mennä piiloon eikä lakata, vaan vastustaja on koko ajan vaikuttamisen alla. Joskus se vaikuttaminen voi olla vähäisempää, kunnes se jälleen sitten keskitetään ja keskittyy ja haetaan sitä voimien keskittämistä.

Marko Palokangas: Voitasko tämä vielä tiivistää Sami siten, että yhtymän, on se sitten prikaatit tai taisteluosasto, niin sen taistelun menestystekijöitä ovat kaikkien taistelulajien käyttö eli hyökkäys, puolustus, viivytys, liikkuminen hajautetusti tai ainakin kyky liikkua hajautetusti, liikkeen nopeus, kyky suunnata hyökkäys sekä kyky vaikuttaa vastustajan tärkeisiin kohteisiin kaikilla mahdollisilla resursseilla.

Sami Koverola: Juuri näin, juuri näin. Ja vielä ottaisin senkin esille, että jos me puhutaan meidän alueellisista joukoista, niin kiinnitin huomiota tuohon termiin nopeus. Ja nyt mehän taistelemme taisteluosastolla alueesta, joukkojen taisteluosastoilla, pääasiallisesti jalan. Toki on tiettyjä ajoneuvoja käytössä, mut pääasiallisesti jalan. Ja sitä on moni kysynyt, että no millä tavalla jalan liikkuva joukko voi vastata nopeudella esim. mekanisoituun vastustajaan. Niin se nopeus tulee ennen kaikkea siitä, että toimitaan omalla alueella ja taistelutehtävät ja taistelutilanteet ovat harjoiteltu ja niihin on varauduttu todella hyvin ja se tehostaa sitä liikettä.

Marko Palokangas: Kyllä. Nyt oikeastaan tämän kaiken perusteella voitais vähän puhua siitä, että mitä kaikkea tämä vaatii ensinnäkin henkilöstöltä, niiltä taistelijoilta. Ja nyt on muistutettava meitä kaikkia ja kuulijoitakin siitä, että vähintään 90-prosenttia siitä joukosta on siis reserviläisiä, jotka on koulutettu siihen

tehtävään. Siellä on vain vähän niin sanotusti ammattisotilaita, kantahenkilökuntaa, jotka olisi johtamassa sitä.

Mitä kaikkea, täähän vaatii aika paljon johtamiselta, tämä vaatii osaamista siltä henkilöstöltä, jopa erikoisosaamista jonkun tietyn asejärjestelmän tai suorituskyvyn käytöstä. Mut nyt kun Sami sinä oot ollu reserviupseerikoulussa, komppanian päällikkönä ja pitkäaikainen kouluttaja sieltä, niin esimerkiksi johtajien kouluttamisessa. Miten tämä huomioidaan?

Sami Koverola: Hyvä kun otit tämän esille, koska tässä ehkä piilee minusta suurin väärinymmärrys. Meillä henkilökunnan sisälläkin, kun puhuttiin tuossa aikaisemmin niistä, et oliko vastarintaa, muutosvastarintaa tähän. Ja tässä on minusta niin kun se suurin väärinymmärrys. Eli moni piti, taikka saattaa jopa jotkut vieläkin pitää tätä monimutkaisena ja vaikeana tätä Maavoimien taistelu 15:tä. Ja he vertaavat niin kun tätä tapaa taistella, niin siihen perinteiseen vanhaan, niin mitä leikkisästi itse kutsun avorivipuolustukseksi tai avorivihyökkäykseksi. Päinvastoin. Tämä tässä on ideana nimenomaan se, että kaikilla joukkotasoilla, lähtien aina ryhmän toiminnasta joukkuetoimintaan, joukkuetoiminnasta komppanian toimintaan. Meillä on vakioituja tapoja taistella. Ja aivan kuten tuossa mainitsit, että tähän liittyy esimerkiksi puolustustaisteluun liittyy kaikki taistelumuodot eli taistelutavat, hyökkäys eli siis puolustuksessakin hyökätään, puolustuksessa viivytetään, toki tietysti puolustetaan, isketään, eli se käsittää kaikkia näitä elementtejä. Mutta jos meillä on joukko, jolle annetaan esimerkiksi kolme tehtävää, joita se valmistautuu tekemään, niin joukko olkoon se ryhmä, joukkue tai komppania, niin se kykenee sen kolmen tehtävän harjoitteluun, varaamaan resurssit, opettelemaan sen toiminnan hyvin. Ja se nimenomaan helpottaa sitä toimintaa ja tekee siitä taistelusta yksinkertaisemmän.

Marko Palokangas: Erinomainen tiivistys. Mä oon ihan samaa mieltä. Ja sitä tietysti monta kertaa pohtii, että tuota mikä se johtamisen merkitys on. Mut tässä nimenomaan hyödynnetään sitä meidän reservin osaamista. Täytyy muistaa, että reserviläisillä, jotka siinä johtajana tai yksittäisen partion jäsenenä toimii, niin heillä on omaa kokemusta eri jutuista, ammateista. Ja itse asiassa se voi olla jopa yksinkertaisempaa, kun on nämä niin sanotut vakioidut toimintatavat, vakioidut toimintamenetelmät. Ja niitä harjoitellaan, viedään ne tavallaan niin kun äksiisin kautta käytäntöön. Niin se johtaminen myös helpottaa.

Sami Koverola: Kyllä ehdottomasti juuri näin.

Marko Palokangas: Just näin. No tuota tietysti aina taisteluun liittyy, kuten tuossa jo aiemmin todettiin, niin eri aselajien tukia, niiden yhteensovittaminen ja hyödyllinen käyttö, mahdollisimman tehokas käyttö. Mainitsit tuossa, et esimerkiksi taisteluosastolla on se vahva epäsuora tuli mukanaan. Näetkö, että tämä aiheutti taistelutavan muutoksen kautta niin näille eri aselajeille jotain uusia piirteitä tai elementtejä? Mentiinkö esimerkiksi tykistössä tai kranaatinheitinissä kootusta

ryhmytyksestä hajautettuun? Vai minkälaisia elementtejä siihen tuli mukaan (uusia) (-) [29:41]?

Sami Koverola: Kaikki aselajit joutuivat tässä niin kun ajattelemaan asiansa uudestaan? Mikä oli toisaalta kovasti hauskaa, toisinaan se aiheutti kovasti tuskaa. Tietysti monellakin oli vaikea luopua siihen, mihin on aina, niin kun sanon uskonut ja mihin on koulutettu. Ja jouduimme käymään tämän debatin, niin jokaisen aselajin ja toimialan kanssa erikseen alkaen huollosta, logistiikasta, miten se näyttäytyy tässä. Otan ihan konkreettisen esimerkin, että meillä niin kun vanhassa tavassa esimerkiksi meidän logistinen ketju oli hyvin sidonnainen aina kyseiseen joukkoon, ja oltiin jopa mustasukkaisia siitä, että tuleeko naapurikomppanian miehet syömään meidän soppatykistä. Ja taas tässä maavoimien taistelussa lähdetään siitä, että huolto on yhteinen asia. Ja suunnitellaan se niin, että tossa vaiheessa esimerkiksi tämä joukkue, eli vaikka naapurikomppanian joku joukkueista, niin noutaakin esimerkiksi oman elintarvikkeensa toisen komppanian huollosta.

Marko Palokangas: Tai ampumatarvikkeet.

Sami Koverola: Tai ampumatarvikkeet tai mikä tahansa muu onkaan. Eli kaikki niin huolto, kun epäsuora tuli, johtamisjärjestelmät, niin kaikki joutuivat ajattelemaan asian niin kun uudessa valossa. Ja erittäin hyvään lopputulemaan päästiin.

Ja otan vielä toisen esimerkin. Esimerkiksi nimenomaan, vaikka tykistö, niin tietysti taas kerran, kun tuossa aluksi puhuimme siitä, että miten teknologinen kehitys mahdollistaa erilaisia asioita. Niin nyt meillä oli teknologinen mahdollisuus siihen, että tykkien ei tarvitse olla ripirinnan. Eli meillä on mahdollisuus siihen, että tykit voivat olla sijoitettu kauaskin toisistaan, ja siitä huolimatta ne kykenevät samanlaiseen tulitoimintaan ja keskitettyyn tulen käyttöön, kuten aikaisemminkin. Ja näin me saadaan enemmän sitä tappion sietokykyä sinne joukkoon.

Marko Palokangas: Niin, ja etenkin tämä hajauttaminen tässä taistelutavassa, niin sehän lisää suojaa.

Sami Koverola: Nimenomaan se suoja haetaan paitsi tietysti tällä hajauttamisella, mutta sitten myöskin vahvalla linnoittamisella. Eli linnoittaminen nostettiin taas uuteen arvoon arvaamattomaan eli joka nyt on näyttäytynyt, vaikka tuolla Ukrainan rintamallakin. Eli jos me katsotaan tuota itäistä Ukrainaa niin kun missä nytkin käydään kiivaita taisteluita. Niin lopunperinhän siellä venäläiset eivät ole juuri pitkällekkään päässeet etenemään sen takia, että siellä oli taas ukrainalaisten vahvin puolustus, linnoittaminen.

Marko Palokangas: Kyllä. Ja nyt oikeastaan tässä on hyvä ottaa kiinni siitä, että taistelutilan valmistelu sitä varsinaista taistelua odotellessa tai tuota ottaessa vastaan, niin se vaatii sen pitkän tai jonkinlaisen ajan, jotta saadaan tehtyä. Linnoitteet saadaan hajautettua, ampumatarvikkeet, siirrettyä yksiköt semmoiseen

optimaaliseen eli edulliseen asetelmaan, että ne eivät kohtaa juuri sitä vahvinta kärkeä, ja kaikki tuhoaan kerralla, luodaan syvyyttä sille puolustukselle eri tasojen linnoittamisella.

Miten sä näät tämän aikavaatimuksen? Tietysti siihen nivoutuu myös se, että meillä pitää olla tieto tavallaan tiedustelun tuottamana, että koska se rytinä alkaa, niin tuota näetkö tässä semmoisen ison muutoksen, että entistä enemmän vaaditaan aikaa sen taistelutilan valmistamiseen?

Sami Koverola: Joo kyllä. Vaaditaan ja ei vaadita. Eli ainahan me sotilaat halutaan, että kaikki olisi aivan tiptopkunnossa ja valmista, ennen kun eli, että me rakennetaan, rakennetaan, valmistellaan, valmistellaan, harjoitellaan, harjoitellaan, ja sitten me ilmoitetaan vastustajalle, että nyt voit hyökätä. Ja sellaiseen tilanteeseenhan tuskin ikinä koskaan päästään. Joten mitä enemmän meillä on aikaa, sitä paremmin tuollainen alueellinen joukko kykenee sillä omalla toiminta-alueellaan toimimaan. Ja tottahan me tässä tutkimuksessakin tutkimme, että mikä olisi se ideaali aika mitä tarvitaan, tai mikä olisi minimiaika mitä tarvitaan. Ja näissä on aika iso heitto. Eli siis se sillä minimiajalla milloin kyetään aloittamaan jo aivan hyvä taisteluvaihekin, niin se on verrattain lyhyt. Ja sitten tietysti mitä enemmän sitä aikaa on, niin se taistelukyky paranee.

Eli ehkä toimme vähän turhan kriittisestikin sitä alkututkimuksissa esille sitä tarvittavaa aikaa. Mutta kun sieltä on nyt niitä rimpsuja karsittu ja todettu, että millä se joukko kykenee sitten hyvin siellä toimimaan, niin ei se kauhean pitkä aika ole.

Marko Palokangas: Erinomainen aasinsilta ehkä hieman aiemminkin viitattuun. Maailmalla on tapahtunut asioita, jotka on todistanut meille paljon taistelutavan toimivuutta ja sen vahvuuksia. Mut on myös jouduttu pikkasen varmaan hienosäätämäänkin. Ja otan kiinni tuosta vuonna 2014 Krimin niemimaan valtauksesta, joka tehtiin näillä kuuluisilla vihreillä erikoisjoukkojen pienillä miehillä lähes verettömästi hybridisodankäyntiä ja kaikkia sen elementtejä hyödyntäen. Siellä ei varsinaisesti jouduttu taistelemaan. Se oli nopea haltuunotto, voi sanoa jopa kirurginen operaatio venäläisessä sotataidossa mikä toteutettiin.

Nyt kun katsotaan tämän päivän Ukrainaa ja Venäjän asevoimien toimintaa siellä, niin siellä toimitaan jokseenkin juuri sen tavan mukaan mihin Suomikin on jo pitkän aikaa ollut varautunut.

Mites tää tuota aiheuttiko tää jonkinlaisia vaatimuksia varautumisen näkökulmasta sille valmiusajalle, että olis pitänyt ehkä vähän nopeammin jopa pystyä vastaamaan siihen tilannekehitykseen?

Sami Koverola: Kyllä ehdottomasti. Se Krimin valtaus vuonna 2014, niin sehän pelästytti, voi sanoa, että ei pelkästään Suomen vaan länsimaat kaikkinaensa. Oli ehkä ollut semmoinen suvantovaihe 1990–2000-luvulla, 2010-luvun alussa. Että

tällaiseen oikein yllättävään, oikein nopeaan sodan aloittamiseen, lähestulkoon tänään on rauha, ja huomenna sotatilanteeseen, niin siihen ei uskonut kukaan. Ja monessa länsimaassa varsinkin, niin valmiutta niin kun vedettiin alas ja muutettiin enemmän tällaisiksi koulutusorganisaatioiksi. Ja totta kai, koska valmius maksaa, niin se oli asioita, joita sitten tietyllä tasolla vietiin alas tai ainakaan niitä ei kehitetty.

Ja sitten yhtäkkiä todella niin kun mainitsit tuon kirurgisen operaation, ja joku on sanonut, että länsimaat yllätettiin vähän housut kintuissa siinä, miten Krimin vallattiin. Niin se toki aiheutti monessa länsimaassa, niin tilanteen missä uudestaan lähdettiin miettimään ja havainnoimaan. Ja havaittiin, että oma valmius ei ole riittävällä tasolla, ja näin myös Suomessa. Ja samaan aikaan sitten taas oltiin juuri kehitetty tämä Maavoimien 15 asiaa, niin se valmius, joka hyvästä syystäkin sai silloin sen kärkiaseman, niin ja todettiin, et me tarvitaan nopeasti olevia joukkoja, jotka nopeasti kyetään suuntaamaan alueelle ja vastaamaan koko ajan siihen nopeasti kasvavaan uhkaan. Ja tällainen alueellinen taistelu ei ollut se vastaus siihen. Ja hyvä näin. Ne eivät olekaan toistensa vastakohtia, ne ovat aivan samaa sodankäyntiä, mutta toisessa otetaan nopeammin ja reagoidaan nopeammin siihen kasvavaan uhkaan ja toisessa valmistaudutaan enemmänkin juuri pitkäkestoiseen taisteluun ja pitkäkestoiseen sotaan. Silloin ehkä jopa uskottiin siihen, että ei sellainen sota ole enää tänä päivänä mahdollinen mikä kestää useita kuukausia. Puhuttiin.

Marko Palokangas: Saati yli vuoden.

Sami Koverola: Saati yli vuoden. Puhuttiin päivistä, viikoista ehkä kuukausista. Ja nyt olemme nähneet, että todella pitkäkestoinen sota on todella mahdollinen. Ja tähän taas alueellisten joukkojen käyttö on mitä parhain väline.

Marko Palokangas: No nyt oikeastaan tähän loppuun, niin en malta olla kysymättä sinulta, kun olet tämän asian parissa työskennellyt todella pitkään. Ja sitä koulutat vieläkin. Niin nyt kun katsotaan Venäjän asevoimien toimintaa Ukrainassa ja Ukrainan puolustusvoimien toimintaa, miten he taistelevat sitä Venäjän asevoimaa vastaan näitä pataljoonan taisteluosastoja ja sitä voimakasta epäsuoraa tulta ja ohjusiskuja vastaan. Vastaako Suomen [naurahdus] maavoimien taistelu sitä sodan ja taistelun kuvaa? Vai pitäiskö vielä jotenkin hienosäätää? Minkälaisia havaintoja on saatu?

Sami Koverola: Minun mielestä se vastaa aivan täydellisesti sitä. Ottaen vielä huomioon, että Ukrainan maasto, maaperä, avoimuus, isot peltoalueet ja muuta, niin sehän ei ole alkuunkaan ideaalia maavoimien taistelu 5:lle (-) [39:27]. Eli meidän maastomme kaikinensa ympäri Suomea, niin on erityisen soveltuvaa sen kaltaiseen taisteluun. Mutta siitä huolimatta ukrainalaiset ovat mielestäni taistelleet Maavoimien 15 tavan mukaisesti. Eli ja todenneet itse sen, että sivustat on siellä vastustajalla täysin auki. Niihin pitää iskeä, niihin pitää vaikuttaa. Siellä on tilaa olla ja liikkua eli sieltä ei tarvitse pakittaa ja perääntyä, vaan väistetään silloin, kun on

kova vastus ja isketään silloin, kun nähdään, että on kriittinen maali mihin iskeä. Eli hehän taistelevat juuri Maavoimien taistelu 15:n mukaisesti. Toki varmasti soveltaen omalle kalustolleen, omalle joukkotyypille ja oman maastonsa olosuhteiden mukaan.

Marko Palokangas: No ehkä tähän on hyvä päättää todeten, että me olemme valmistautuneet tämänkin kaltaiseen sotaan, mikä Ukrainassa nyt ikävä kyllä on meneillään.

Erinomainen kiitos Sami, hieno keskustelu. Mukava aina keskustella todellisen asiantuntijan kanssa.

Sami Koverola: Kiitos paljon, oli mukava käydä täällä.

Marko Palokangas: Ja kiitos kaikille kuulijoille. Ja seuraavaan kertaan.

[musiikkia]